

Обґрунтування
про прийняття постанови НКРЕКП «Про внесення зміни до постанови
НКРЕКП від 25 лютого 2022 року № 332»

Ураховуючи Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), ураховуючи протоколи нарад за участі представників Міністерства енергетики України та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), а також ураховуючи пропозиції учасників ринку електричної енергії, з метою стабілізації фінансового стану учасників ринку електричної енергії, НКРЕКП прийнято постанову від 25 лютого 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» (далі – Постанова № 332).

Відповідно до підпункту 1 частини третьої статті 3 Закону про НКРЕКП до основних завдань Регулятора належить забезпечення ефективного функціонування та розвитку ринків у сферах енергетики та комунальних послуг.

Разом з цим, абзацом десятим підпункту 6 пункту 1 Постанови № 332 передбачено, що за послуги з балансування та допоміжні послуги (далі – ДП), що надавалися в період дії в Україні воєнного стану, оператор системи передачі (далі – ОСП) (у ролі адміністратора розрахунків) не нараховує та не виставляє рахунки плати за невідповідність постачальникам послуг з балансування (далі – ППБ), постачальникам допоміжних послуг (далі – ПДП) та постачальникам послуг із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою (далі – ППВДЕ), а також не здійснює за результатами моніторингу згідно з Правилами ринку позбавлення ПДП Свідоцтва про відповідність вимогам до ДП у частині надання ДП.

У свою чергу, після проходження осінньо-зимового періоду 2025-2026 рр. до НКРЕКП звернулась НЕК «УКРЕНЕРГО» листами від 30.04.2026 № 01/28219 та від 17.07.2026 № 01/44443 із пропозиціями щодо відновлення плати за невідповідність в період дії воєнного стану, крім випадків коли ненадання ДП та/або невиконання диспетчерської команди зумовлене пошкодженням електроенергетичного обладнання внаслідок аварійної ситуації або аварійного відключення одиниці надання послуг з балансування, спричинених бойовими діями.

Крім того, з урахуванням поточного стану об'єднаної енергосистеми України (далі – ОЕС України) та впливу збройних уражень об'єктів електроенергетики та функціонування енергосистеми – виникають ситуації, за яких наявні системні обмеження, що унеможливають надання ПДП та ППБ ДП та послуг з балансування в достатньому обсязі.

UB
НКРЕКП
№1503-22.1.2/26 від 22.07.2026
КЕП: Колесніков О. В. 22.07.2026 14:09
3FAA9288358EC003040000001D273200FFBEE200
Сертифікат дійсний з 07.04.2025 до 05.04.2027 10:21

При цьому, НЕК «УКРЕНЕРГО» наголошено, що механізм плати за невідповідність наразі є єдиним ефективним економічним інструментом, який стимулює ППБ та ПДП забезпечувати постійну технічну готовність обладнання та належне виконання покладених на них зобов'язань. Поряд з цим, за результатами аналізу ОСП за 2026 рік встановлено випадки ненадання значних обсягів ДП та випадки неналежного виконання оперативних команд шляхом відпуску/відбору електричної енергії. Крім того, ненадання ДП призводять до зменшення фактично доступних резервів, необхідних для забезпечення операційної безпеки ОЕС України, погіршують якість регулювання частоти, підвищують ризик розвитку аварійних режимів та створюють додаткове навантаження на диспетчерський персонал ОСП, який змушений застосовувати додаткові заходи оперативно-диспетчерського управління для підтримання стійкої роботи енергосистеми. У свою чергу, недостатній фактичний обсяг резервів також негативно впливає на виконання Україною вимог щодо забезпечення синхронної роботи з ENTSO-E.

Додатково НЕК «УКРЕНЕРГО» зауважено, що згідно з внесеними до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 (далі – Правила ринку), змін, затверджених постановою НКРЕКП від 05.08.2025 № 1205, з 01.12.2025 запроваджено механізм передачі ПДП зобов'язань щодо надання ДП з регулювання частоти та активної потужності, який дає змогу мінімізувати ризики ненадання ДП у випадках, коли обладнання ПДП з технічних причин не може забезпечити виконання взятих на себе зобов'язань.

У зв'язку з вищезазначеним виникає необхідність розглянути питання щодо відновлення нарахування плати за невідповідність з метою підвищення відповідальності за виконання диспетчерських команд та належне надання ДП, що у свою чергу сприятиме забезпеченню надійної та безпечної роботи ОЕС України та безпеки постачання електричної енергії.

Ураховуючи викладене, Департамент енергоринку пропонує до розгляду НКРЕКП проєкт змін до Постанови № 332, яким передбачається відновлення нарахування плати за невідповідність, крім випадків, коли невиконання диспетчерських команд та ненадання ДП було зумовлено аварійними ситуаціями або системними обмеженнями, а також врахування таких випадків під час прийняття рішення щодо позбавлення ПДП Свідоцтва про відповідність вимогам до ДП.

**Заступник директора департаменту-
начальник управління регулювання
роботи ринку електричної енергії
Департаменту енергоринку**

Олександр КОЛЕСНИКОВ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про внесення зміни
до постанови НКРЕКП
від 25 лютого 2022 року № 332

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», у зв'язку з воєнним станом в Україні, введеним відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та продовженим Указами Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022, від 18 квітня 2022 року № 259/2022, від 17 травня 2022 року № 341/2022, від 12 серпня 2022 року № 573/2022, від 07 листопада 2022 року № 757/2022, від 06 лютого 2023 року № 58/2023, від 01 травня 2023 року № 254/2023, від 26 липня 2023 року № 451/2023, від 06 листопада 2023 року № 734/2023, від 05 лютого 2024 року № 49/2024, від 06 травня 2024 року № 271/2024, від 23 липня 2024 року № 469/2024, від 28 жовтня 2024 року № 740/2024, від 14 січня 2025 року № 26/2025, від 15 квітня 2025 року № 235/2025, від 14 липня 2025 року № 478/2025, від 20 жовтня 2025 року № 793/2025, від 12 січня 2026 року № 40/2026 та від 27 квітня 2026 року № 342/2026, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Абзац десятий підпункту 6 пункту 1 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 25 лютого 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» замінити шістьма новими абзацами такого змісту:

«ОСП (у ролі АР):

не нараховувати плату за невідповідність відповідно до глав 5.21 та 5.22 розділу V Правил ринку (далі – плата за невідповідність) у розрахункові періоди торгового дня, у яких внаслідок виникнення аварійної ситуації або аварійного відключення одиниці надання послуг з балансування постачальника послуг з балансування (далі – ППБ) або одиниці надання допоміжних послуг (далі – ДП) постачальника ДП (далі – ПДП) або одиниці відпуску виробника, що здійснює виробництво електричної енергії із використанням альтернативних джерел енергії з підтримкою (далі – ВДЕ), який є постачальником послуг із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою (далі – ППВДЕ), у тому числі спричинених бойовими діями, така одиниця надання не мала можливості забезпечити виконання диспетчерських команд та/або надання допоміжних послуг;

не нараховувати плату за невідповідність за розрахункові періоди, у яких наявні системні обмеження, що підтверджені ПДП, ППБ або ППВДЕ у порядку та обсязі, визначеному підпунктом 26 пункту 1 цієї постанови, які унеможлилювали надання послуг з балансування, ДП та послуг із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою;

не враховувати зазначені розрахункові періоди для прийняття рішення щодо позбавлення ПДП Свідоцтва про відповідність вимогам до ДП.

Підтвердження наявності аварійної ситуації, аварійного відключення та/або порушення технологічних процесів одиниці надання послуг з балансування або одиниці надання ДП або одиниці відпуску ППВДЕ здійснюється ПДП, ППБ або ППВДЕ впродовж чотирьох робочих днів з дня настання відповідної події, шляхом надання ОСП документів, передбачених абзацом другим підпункту 18 пункту 1 цієї постанови.

Підтвердження наявності та впливу системних обмежень на одиниці надання послуг з балансування або одиниці надання ДП або одиниці відпуску ППВДЕ здійснюється ПДП, ППБ або ППВДЕ за процедурою, передбаченою алгоритмом, що є додатком 3 до цієї постанови.»

2. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО